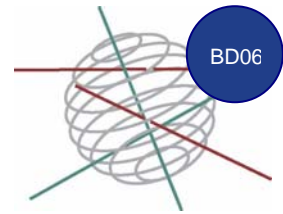

SELNAT

Hoe zorgen dat Natura 2000 goed functioneert? Socio-economisch, juridisch en ecologisch management

DUUR VAN HET PROJECT
15/12/2006- 31/01/2009

BUDGET
487.855 €

SLEUTELWORDEN

Achteruitgang van de biodiversiteit, Natura 2000, beheer, economische doelstellingen, externe druk, publieke steun

CONTEXT

Biodiversiteit is de complexe verscheidenheid van levende wezens op basis van diversiteit binnen de soort (genetisch), tussen soorten en in ecosystemen en is bijgevolg essentieel voor de stabiliteit en weerbaarheid van ecosystemen. Het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit is bijgevolg een essentieel onderdeel in duurzame ontwikkeling.

Door de toegenomen menselijke druk op het land gedurende de laatste decennia, is biodiversiteit afgenomen, waarbij milieu-, economische en sociale voordelen dreigen af te zwakken. Om de versnippering van habitats, populaties en genotypes te stoppen en dus om een halt toe te roepen aan het verlies aan biodiversiteit, heeft de EU de zogenaamde NATURA 2000 in het leven geroepen, een ecologisch netwerk van beschermde gebieden. Binnen deze gebieden zijn er echter vele verschillende gebruikers en stakeholders aanwezig waardoor er belangenconflicten kunnen optreden.

PROJECTBESCHRIJVING

Algemene doelstellingen

De Europese wetgeving legt haar lidstaten op om "natuurlijke habitats en soorten te behouden of herstellen, bij voorkeur in een goede instandhouding, op een manier waarbij rekening gehouden wordt met economische, sociale en culturele omstandigheden en regionale en lokale kenmerken." De belangrijkste doelstelling van dit project is dus een effectiviteitsanalyse uit te voeren van het integraal beheer van Natura 2000-gebieden. Om deze effectiviteit te evalueren, moeten we doelstelling nader definiëren. "Een goede werking" impliceert het ontwikkelen van efficiënt en robuust beheer van natuurgebieden dat tevens een bijdrage levert aan duurzame ontwikkeling van lokale gemeenschappen.

De ultieme doelstelling van het SELNAT onderzoeksproject is dan ook om de aandacht van de beleidsmakers te vestigen op de economische en sociale gevolgen, alsook gevolgen voor het milieu van de veranderingen van biodiversiteit. Ons doel is om hen eveneens te steunen bij de ontwikkeling van een meer toereikend en duurzaam beleid voor het beheer van de Natura 2000-gebieden. De toepassing van integrale strategieën biedt bovendien meer kansen op steun van plaatselijke actoren.

Methodologie

Een systeemanalyse van de complexiteit omtrent het verlies aan biodiversiteit en de impact van disciplineoverschrijdende knelpunten wordt uitgevoerd met een geïntegreerd model: het SCENE model.

Het onderscheidt drie vormen van duurzaamheidsbronnen: Sociaal, Milieu en Economisch. Het werd ontwikkeld als een hulpinstrument voor de analyse van regionale duurzame ontwikkeling. Het model is samengesteld uit voorraden en stromen. Elke bron bevat een aantal voorraden (zoals 'levenskwaliteit' (sociaal), milieukwaliteit (ecologisch), of economische levensvatbaarheid (economisch)). Het belangrijkste criterium voor het meerekenen van een specifieke voorraad is haar relevantie voor het onderzoek. Relaties tussen de verschillende voorraden worden 'stromen' genoemd.

Vanuit deze systeemanalyse worden de basis en algemene beheersstrategieën ontwikkeld voor een Waalse en Vlaamse Natura 2000-gebied. In een iteratief proces worden strategieën voorgelegd aan een groep van plaatselijke en niet-plaatselijke actoren en ze worden getest op robuustheid. De feedback laat ons toe de maatregelen af te stemmen op verschillende behoeften en een aantal details in deze strategieën te specificeren. Hieruit zal een uiteindelijke beheersstrategie voor elk van de gebieden ontwikkeld worden.

Om de uiteindelijke strategieën te bepalen, zal de Ecosystem Approach gebruikt worden. Dit is een nieuwe methodologische aanpak, gebaseerd op participatie van ecosysteem en actoren, aanbevolen door COP van Conventie over biologische diversiteit om alle soorten problemen ivm het behoud van biodiversiteit aan te pakken. In dit integrale resource management paradigma zijn zowel ecologie als maatschappij even belangrijk daar zij beiden essentiële delen van ecosystemen zijn.

INTERACTIE TUSSEN DE PARTNERS

Omdat interdisciplinariteit de basis van ons onderzoek is, is goede interactie en communicatie tussen alle partners cruciaal. Daarom is een Projectweb opgezet teneinde documenten en informatie te kunnen uitwisselen, met een forum en een lijst van belangrijke sleuteltermen om de communicatie tussen de verschillende disciplines te faciliteren. Bovendien worden er regelmatig vergaderingen georganiseerd.

VERWACHTE RESULTATEN EN/OF PRODUCTEN

Het resultaat van dit project zal aanvankelijk methodologisch zijn, met name door middel van de ontwikkeling van instrumenten die het mogelijk maken om:

- De identificatie van het type van landinrichting verantwoordelijk voor de degradatie van biodiversiteit door middel van geschiedenis en de relatie tussen duurzaam gebruik van het terrein en biodiversiteitsdoelstellingen ;

SELNAT

Comment bien faire fonctionner Natura 2000?

Management socio-économique, juridique & écologique

- De integrale evaluatie van (de krachtigheid van) maatregelen betreffende biodiversiteit;
 - De bijdrage en beperkingen van de economische waarde van bronnen;
 - De graad van maatschappelijk draagvlak voor verschillende beheersstrategieën;
 - De complexiteit van wettelijke aspecten mbt Natura 2000.
- Daar de gevalsstudies gesitueerd zijn op Natura 2000-terrein, zullen onze resultaten rechtstreeks bruikbaar zijn voor Ministeries en NGO's die betrokken zijn in milieubescherming.

Een speciale inspanning zal gewijd worden aan de communicatie van de methodiek en de resultaten van dit project aan een meer plaatselijk publiek, inclusief de actoren betrokken in beheer en landgebruik. Dit impliceert publicaties in regionale wetenschappelijke tijdschriften. Buiten de regelmatige vergaderingen van het opvolgingscomité, kan een workshop – open voor een breed publiek – georganiseerd worden om interactie met en tussen potentiële gebruikers van de methodiek te stimuleren.

PARTENAIRES/ACTIVITES

Jan Vincke, Greet Nulens et Stan Weyns

Resource Analysis heeft een betrouwbare reputatie opgebouwd als beleidsadviseur voor verscheidene overheidsinstellingen betrokken bij natuurlijk bronbeheer. Het bureau heeft een methodologie ontwikkeld om complexe problemen aan te pakken en een uitgebreid gamma aan technieken om zeker te stellen dat de meest effectieve beleidsbeslissingen worden genomen om deze op te lossen. Beleidsmakers worden bijgestaan om het gamma aan mogelijke beleidsalternatieven te identificeren, en in het aanverwante proces van afweging van de opties en het selecteren van de meest geschikte. Resource Analysis voert ook onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten uit met de focus op duurzaam beheer en het gebruik van natuurlijke bronnen.

Prof. Dr. Martin Hermy, Patrick Endels et Els Ameloot

De onderzoekseenheid voor plantencologie van **KULeuven** houdt zich bezig met het domein van "ecologie, natuurbehoud & stedelijk groenbeheer". In het algemeen richten ze zich op de studie van de impact van verscheidene mens-gerelateerde hinder (bv habitatversnippering, beheer (incl. restauratie)) op biodiversiteit in een aantal habitats. Onze onderzoeksgroep focust op de samenstelling van plantensoorten, de diversiteit in plantensoorten, bevolkingskenmerken en versnipperingseffecten in landgebruik.

Charles-Hubert Born et Marie Mahy

SERES (UCL) richt haar onderzoek op alle topics in stedelijke landinrichtingsplanning, internationale, Europese en Belgische stads- en milieuwetgeving. De meest uitgevoerde activiteiten zijn academisch onderzoek voor publicaties, toegepast onderzoek voor landinrichtingsplanning, landbouw en milieuadministraties in de Waalse regio en het geven van deskundig advies bij het maken van wetten voor ministeriële kabinetten

Prof. Dr. Grégory Mahy et Julien Taymans

FUSAGx heeft een set fundamentele en toegepaste onderzoeken ontwikkeld in het domein van biodiversiteitsbeheer. Ons doel is de complexe ecologische mechanismen die verantwoordelijk zijn voor biodiversiteitsniveaus in antropogene landschappen te begrijpen. Deze onderzoeken zijn gebaseerd op de ontwikkeling van methodologieën om biodiversiteit te meten op haar verschillende hiërarchische schalen (genetische variabiliteit, morfologische variatie van taxon, soortendiversiteit en typologieën in plantengemeenschappen).

Prof. Dr. Daniel Tyteca et Valérie Grogna

Centre Entreprise – Environnement (UCL) is vertrouwd met thema's zoals natuurlijke bron- en milieueconomie, duurzame ontwikkeling, bedrijfsstrategie en het milieu. Daarbij worden toepassingen van de principes van bedrijfsmilieumanagement geïmplementeerd in onderzoek en training. Het centrum heeft verscheidene samenwerkingen met de industrie, hetzij als betrokkene bij sommige onderzoeksprojecten, hetzij in het kader van actieve samenwerking met organisaties zoals de Union Wallonne des Entreprises..

COORDONNEES

Coordinateur

Jan Vincke

Resource Analysis
Wilrijkstraat 37
B-2140 Antwerpen
Tel: +32 (0)3 270 00 30
Fax: +32 (0)3 270 00 31
jav@resource.be

Promoteurs

Martin Hermy & Patrick Endels

Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven)
Faculty of Bioscience Engineering - Department of
Land Management and Economics
Division Forest, Nature & Landscape (DFNL)
Celestijnenlaan 200E
B-3001 Leuven
Tel: +32 (0)16 32 97 57
Fax: +32 (0)16 32 97 60
martin.hermy@biw.kuleuven.be
<http://www.agr.kuleuven.ac.be/lbh/lbnl/ecology>

Francis Haumont & Charles-Hubert Born

Université catholique de Louvain (UCL)
UCL, Séminaire de droit de l'urbanisme et de
l'environnement (SERES)
Collège Thomas More
2, Place Montesquieu
1348 Louvain-la-Neuve
Tel: +32 (0)10 47 47 07
Fax: +32 (0) 10 47 47 09
born@publ.ucl.ac.be

Grégory Mahy

FUSAGx
Unité Sol Ecologie Territoire, Laboratoire d'Ecologie
Passage des Déportés 2
B-5030 GEMBLOUX
Tel: +32 (0)81 62 22 44
Fax: +32 (0)81 61 48 17
Mahy.g@fsagx.ac.be

Daniel Tyteca

Université catholique de Louvain (UCL)
Centre Entreprise – Environnement
IAG – School of Management,
Faculté des Sciences économiques, sociales et
politiques,
Place des Doyens, 1
1348 Louvain-la-Neuve
Tel: +32 (0)10 47 34 57
Fax: +32 (0)10 47 34 90
tyteca@poms.ucl.ac.be

Opvolgingscomité

Voor de volledige en de meest up-to-date samenstelling van het Opvolgingscomité, gelieve onze databank van federale onderzoeksaxties (FEDRA) te bezoeken op <http://www.belspo.be/fedra> of <http://www.belspo.be/ssd>

